

APROBACE - ITALSKÁ ŠKOLA

Nikdo nepochybuje o tom, že hodnocení je v lidském životě velmi důležité. Hodnotí nás ve školce pomocí obrázků, ve škole dostáváme vysvědčení, v práci pracovní hodnocení. Stejně tak v bojových uměních je naprosto běžné, že se udělují různé výkonnostní stupně, páskuje se a cvičenci dostávají od svých učitelů hodnocení, které určuje jejich zdatnost a stupeň zvládnutí dané problematiky.

Cílem ale není získat nějaký stupeň, kterým bychom se mohli chlubit v restauraci a oslňovat místní slečny. Aprobace by měly působit především motivačně, aby se každý šermíř snažil před zkouškami dosáhnout co nejpřesnějšího provádění technik, poměřovali se mezi sebou a dosahovali lepších výsledků. Dalším výsledkem aprobací je zpětná vazba, protože aprobant se dozví, jak jeho výkon hodnotí učitel, co jsou jeho slabé stránky a na co by se měl v dalším výcviku zaměřit.

Z toho důvodu jsme přikročili k vypracování technik pro každý stupeň. Cvičenci se tyto techniky naučí a zkoušky budou skládat postupně, vždy jednou za rok nebo půlrok. Aprobace tak dají aprobantovi jasnou informaci, zda má jít dál nebo zda je pro něj výhodnější vrátit se k probírané látce a věnovat se hlavně pilování už známých pohybů.

Při zkoušce existuje jen dvojí hodnocení – **udělal** – **neudělal**. Pokud někdo ve zkoušce neobstojí, dozví se na místě v čem dělá chyby a je na něm na další opakovací zkoušku tyto chyby odstranit. Výhodou tohoto systému je naprostá průhlednost, zvyšující se nároky na zvládnutí zbraně, možnost v klidu se připravit, odstranění prvku náhody, kdy nezáleží na štěstí, jaké otázky si cvičenec vytáhne a vedení k systematickému zvládnutí technik. Nebezpečí, že by se cvičenci učili pouze techniky, z kterých budou skládat zkoušky je minimální. Techniky totiž budou vybrány tak, aby pokryly látku, kterou by měl cvičenec na konkrétní stupeň zvládnout a pomohou cvičencům pochopit princip techniky.

V současnosti se praktikování historického šermu stále více rozděluje na tři roviny – scénika, rekonstrukce, sport. Nácvik každého z těchto zaměření se v některých oblastech prolíná, v jiných je zcela odlišný. U scéniky jde v první řadě o to pobavit diváka. Ideální je, když divák odchází pobaven a zároveň poučen o tom, jak bojové umění našich předků opravdu vypadalo, ale není to bezpodmínečně nutné a naprosto přesně inscenovat postupy starých mistrů prakticky není možné, protože tyto postupy byly určeny k zabíjení. Proto je vždy ve větší nebo menší míře nutná určitá dávka stylizace. Cílem rekonstrukce je pochopit bojové umění našich předků v co možná nejčistší podobě, cílem sportu je porazit protivníka způsobem, který pravidla určují. Na druhou stranu jsou oblasti, které zájemce o rekonstrukce nebo sport naprosto nezajímají. K čemu je sportovci umění zahrát zásah nebo cvičení pomalých akcí popř. nácvik správného natočení k divákovi?

Pokud přijmeme rozdělení na tři větve, je zřejmé, že musíme přijmout i rozdělení aprobací tak, aby vystihovalo zaměření školy a náležitě motivovalo k dalšímu růstu. Proto navrhujeme rozdělení aprobací na třídy, které se budou lišit ve vybraných technikách. Každý z cvičenců pak

dostane odpovídající stupeň v dané třídě a dá se předpokládat (a je to i žádoucí), že někteří šermíři budou mít v jedné škole několik stupňů podle svého zaměření – např. luxor minor primus v rekonstrukcích, luxor maior sekundus ve scénice, tyrus maior primus ve sportovněbojové třídě.

Průběh aprobací

Aprobující předvádí vždy zvýrazněnou techniku (viz. tabulka) a to minimálně 3x

Kroky a seký se provádějí v koloně na povel zkoušejícího nebo asistenta, a to minimálně 5x

Hodnotí se přesnost akce, ukončení, rychlost, nasazení, rovnováha, těžiště, správná vzdálenost, načasování

Vyučující je oprávněn navrhnout aprobujícího na určitý stupeň. V takovém případě aprobující předvádí všechny aprobace, které ještě nemá splněny a zkoušející je oprávněn kdykoliv aprobaci zastavit s tím, že tímto stupněm aprobace končí.

Součástí aprobací pro scénickou větev je předvedení krátkého souboje min. v délce

Tyrus 2 assalta

Luxor 3 assalta

Licentiatus 4 assalta

(přítom minimálně jedno assalto se musí skládat alespoň ze tří chodů zbraní (tři útoky na tělo), musí obsahovat minimálně jednu z technik, které aprobant předváděl v aprobaci a musí obsahovat značkování)

V souboji se kromě správnosti technik hodnotí i umělecké ztvárnění, přesvědčivost akcí, natočení k divákům, zvuková stránka souboje atd.

Aprobace se provádějí v kostýmech, ve scénice s mečem s omotaným hrotem. Aprobace v rekonstrukcích se provádějí navíc s maskou, ochranným oděním a s fedrschwertem, u vybraných akcí se zástupnou zbraní (plast, dřevěný meč).

Průběh aprobací

Aprobující předvádí vždy zvýrazněnou techniku (viz. tabulka) a to minimálně 3x

Kroky a seký se provádějí v koloně na povel zkoušejícího nebo asistenta, a to minimálně 5x

Hodnotí se přesnost akce, ukončení, rychlost, nasazení, rovnováha, těžiště, správná vzdálenost, načasování

Vyučující je oprávněn navrhnout aprobujícího na určitý stupeň. V takovém případě aprobující předvádí všechny aprobace, které ještě nemá splněny a zkoušející je oprávněn kdykoliv aprobaci zastavit s tím, že tímto stupněm aprobace končí.

Součástí aprobací pro scénickou větev je předvedení krátkého souboje min. v délce

Tyrus 2 assalta

Luxor 3 assalta

Licentiatus 4 assalta + hromadka

(přitom minimálně jedno assalto se musí skládat alespoň ze tří chodů zbraní (tři útoky na tělo), musí obsahovat minimálně jednu z technik, které aprobant předváděl v aprobaci a musí obsahovat značkování)

V souboji se kromě správnosti technik hodnotí i umělecké ztvárnění, přesvědčivost akcí, natočení k divákům, zvuková stránka souboje atd.

Aprobace se provádějí v kostýmech, ve scénice s rapírem s omotaným hrotem. Aprobace v rekonstrukcích se provádějí navíc s maskou, ochranným oděním a cvičným rapírem (Hanwei).

SCÉNIKA

	<i>Kroky</i>	<i>Výpad</i>	<i>Úhyb</i>	<i>Technika 1</i>	<i>Technika 2</i>	<i>Technika 3</i>
Tyrus minor	Posun, odsun,	Na povel	inkvartáta	vazba	Přenos vazby prostý	Kryt levou rukou
Tyrus min.	Předkrok, zákrok,	Na terč (kolečko)	imbrocata	Přebrání před čepelí z kvarty	Přebrání za čepelí z tercy	Polokružný přenos
Tyrus maior	Předskok, odskok	patinando	Levý výpad	kvartpřetlak	secondflanconada	tercvmyk
Tyrus maior	Kroky na povel	ridoppio	interciata	kryt výtlakem přetlaku, zásah do secondflanconády	Kryt povolem secondflanconady, zásah kružným bodem	kontrakryt tercvmyku, zásah bodem

Luxor min.	Kroky ve dvojici	balestra	Passatto sotto	Vazba - cavazione	Mezzocavazione s levým passatto sotto	Seky
Luxor min.	Kroky ve dvojici	Výpad na rukavici	Pravá girata	Vazba - ricavazione	Cavazione do tercy – kontrakryt, mezcercioflanconáda	Tercvazba – cavazione – prima, kvintsek
Luxor maior	---	Patinando na rukavici	Levá girata	Batuta, zásah	kvartvazba – cavazione – terca, přebrání na levou ruku, bod v imbrotatě	Nůžkové vytržení
Luxor maior	---	Ridoppio na rukavici	Passatto sotto v rotaci	Finta batutou v předskoku	Vazba – cavazione – batutový kryt, zásah bodem	Obrana proti kvartové otočce

REKONSTRUKCE

	<i>Kroky</i>	<i>Výpad</i>	<i>Úhyb</i>	<i>Technika 1</i>	<i>Technika 2</i>	<i>Technika 3</i>
Tyrus minor	Posun, odsun,	Na povel	inkvartáta	vazba	Přenos vazby prostý	Kryt levou rukou
Tyrus min.	Předkrok, zákrok,	Na terč (kolečko)	imbrotata	Přebrání před čepelí z kvarty	Přebrání za čepelí z tercy	Polokružný přenos
Tyrus maior	Předskok, odskok	patinando	Levý výpad	kvartpřetlak	secondflanconada	tercvmyk
Tyrus maior	Kroky na povel	ridoppio	interciata	kryt výtlakem přetlaku, zásah do secondflanconády	Kryt povolem secondflanconady, zásah kružným bodem	kontrakryt tercvmyku, zásah bodem
Luxor min.	Kroky ve dvojici	balestra	Passatto sotto	Vazba - cavazione	Mezzocavazione s levým passatto	Seky

					sotto	
Luxor min.	Kroky ve dvojici	Výpad na rukavici	Pravá girata	Vazba s náznakem přiblížení – cavazione – zásah zárazem s úhybem pravá girata	Přetlak – protiútok pomocí cavazione	Tercvazba – cavazione – prima, kvintsek
Luxor maior	---	Patinando na rukavici	Levá girata	Batuta, zásah	kvartvazba – cavazione – terca, přebrání na levou ruku, bod v imbrogatě	Nůžkové vytržení
Luxor maior	---	Ridoppio na rukavici	Passato sotto v rotaci	Finta batutou v předskoku	Vazba – cavazione – batutový kryt, zásah bodem	Tercvazba – cavazione – girata se zárazem (Contracavazione)

Způsob provedení

SCÉNIKA

Tyrus minor primus

- vazba** partner stojí ve střehu, aprobant na povel PRIMA, SECONDA, TERCA, KVARTA, NÍZKÁ KVARTA s posunem bere partnera do příslušné vazby
- Přenos vazby** partner stojí ve střehu, aprobant na povel PRIMA, SECONDA, TERCA, KVARTA, NÍZKÁ KVARTA s posunem bere partnera do příslušné vazby a pokračuje prostým přenosem
- Kryt levou rukou** aprobant vezme partnera do vazby na povel TEDĚ, partner provede cavazione bez opozice na hrud', aprobant vykryje levou rukou a ve stesso tempu partnera zasáhne

Tyrus minor secundus

- Přebrání** na povel TEDĚ aprobant s posunem vezme partnera do vazby kvarta, partner provede cavazione, aprobant kontrakrytem vykryje do kvarty, přebere na levou ruku před čepelí a zasáhne partnera sekem do secondy

	Přebrání	na povel TEĎ aprobant s posunem vezme partnera do vazby terca, partner provede cavazione, aprobant kontrakrytem vykryje do tercy, přebere na levou ruku za čepelí a zasáhne partnera bodem
	Přenos	na povel TEĎ aprobant s posunem vezme partnera do vazby kvarta a provede polokružný přenos bez pokračování (bez zásahu)
Tyrus maior primus	Kvartpřetlak	na povel TEĎ aprobant s posunem vezme partnera do vazby kvarta, partner provede cavazione, aprobant kontrakrytem vykryje do kvarty a plynule pokračuje do kvartpřetlaku (jedná se o jeden pohyb – je chybou rozdělit vazbu a přetlak)
	Secondflanconada	na povel TEĎ aprobant s posunem vezme partnera do vazby kvarta, partner provede cavazione, aprobant kontrakrytem vykryje do kvarty a plynule pokračuje do secondflanconády (jedná se o jeden pohyb – je chybou rozdělit vazbu a flanconádu)
	Tercvmyk	na povel TEĎ aprobant s posunem vezme partnera do vazby kvarta, partner provede cavazione, aprobant kontrakrytem vykryje do kvarty a plynule pokračuje do tercvmyku
Tyrus maior secundus	Výtlak	na povel TEĎ pomocník provede kvartpřetlak, aprobant útok vykryje výtlakem do kvarty a zasahuje Secondflanconádou
	Povol	na povel TEĎ pomocník provede secondflanconádu, aprobant útok vykryje povolem do kvarty, pokračuje v kruhu a bodem seshora zasahuje do hrudi
	Kontrakryt	na povel TEĎ pomocník provede vazbu kvarta a pokračuje tercvmyk, aprobant útok vykryje kontrakrytem do kvarty a zasahuje přímým bodem
Luxor minor primus	Cavazione	na povel TEĎ pomocník provede vazbu kvarta, aprobant zasahuje pomocí cavazione do hrudi
	Mezzocavazione	na povel TEĎ aprobant provede vazbu kvarta, partner provede cavazione, aprobant uhýbá pomocí levého passatto sotto a zasahuje pomocí mezzocavazione
	Seky	na povel KVARTA, TERCA, SECONDA, PRIMA partner bere příslušné vazby a aprobant reaguje

odpovídajícími sek

Luxor minor secundus	ricavazione	na povel TEĎ pomocník provede vazbu kvarta, aprobant zaútočí cavazione, partner vykryje kontrakrytem do kvarty a aprobant zdvojí stejné cavazione
	kontrakryt	na povel TEĎ aprobant provede vazbu terca, pomocník zaútočí cavazione, aprobant vykryje kontrakrytem do tercy a pokračuje do mezocercioflanconády
	prima	na povel TEĎ aprobant provede vazbu terca, pomocník zaútočí cavazione, aprobant vykryje do primy a pokračuje kvintsek
Luxor maior primus	batuta	na povel TEĎ aprobant provede kvartbatutu a zásah do hrudi
	Přebrání na levou	na povel TEĎ aprobant provede vazbu kvarta, pomocník zaútočí cavazione, aprobant vykryje do tercy, přebere na levou ruku před čepelí a zasahuje seshora do břicha
	Vytržení	na povel TEĎ aprobant provede vazbu kvarta, pomocník zaútočí cavazione, aprobant vykryje kontrakrytem do kvarty, uchopí obě čepele v místě, kde se dotýkají, obejde svým košem partnerovy paže a trhem zespodu nahoru mu vytrhne zbraň
Luxor maior secundus	finta	na povel TEĎ aprobant provede předskok s batatou a natažením paže, pomocník kryje, aprobant se krytu vyhne pomocí cavazione a zasahuje do prázdného terče
	batutový kryt	na povel TEĎ aprobant provede vazbu kvarta, pomocník zaútočí cavazione, aprobant vykryje batutovým krytem a zasahuje bodem do hrudi
	obrana proti otočce	na povel TEĎ partner provede vazbu kvarta, aprobant zaútočí cavazione, partner vykryje do kvarty a provede kvartovou otočku, aprobant provede protiočko a zasahuje šikmým sekem

REKONSTRUKCE

Po stupeň Luxor minor primus jsou aprobace zcela shodné s aprobacemi ve scénice. U dalších stupňů popíšeme pouze techniky, které se liší.

Luxor minor secundus **záraz** na povel TEĎ aprobant provede vazbu terca s náznakem přiblížení, pomocník zaútočí cavazione, aprobant zárazem do kvarty s úhybem pravá girata zasahuje

cavazione jako kryt na povel TEĎ partner provede vazbu kvarta, aprobant zaútočí cavazione s náznakem přiblížení, partner provede záraz, aprobant pomocí cavazione do kvarty záraz vykryje a současně zasahuje

Luxor maior secundus **contracavazione** na povel TEĎ aprobant provede vazbu terca s náznakem přiblížení, pomocník zaútočí cavazione, aprobant provede contracavazione do tercy s úhybem levá girata

	<i>Kroky</i>	<i>Výpad</i>	<i>Úhyb</i>	<i>Technika 1</i>	<i>Technika 2</i>	<i>Technika 3</i>
Luxor maior	---	Ridoppio na rukavici	Passato sotto v rotaci	Finta batutou v předskoku		Tercvazba – cavazione – girata se zárazem

VYŠŠÍ STUPNĚ

Pro vyšší stupně není rozdíl mezi scénikou a rekonstrukcemi co do technik. Velký rozdíl ale je v hodnocení, kdy při rekonstrukcích se hodnotí zejména přesnost a funkčnost, zatímco při scénice se hodnotí výraz, styl provedení a čitelnost.

Při rekonstrukcích bude součástí aprobací krátký volný boj, při scénice souboj, kdy pro Licaentius maior primus se bude jednat o souboj jeden proti dvěma a pro Licaentius maior secundus jeden proti třem.

	<i>Technika 1</i>	<i>Technika 2</i>	<i>Technika 3</i>	<i>Technika 4</i>	<i>Technika 5</i>
licaentiatu minor	Vazba – Cavazione - Obrana polokružným přenosem	Propertino	Vazba, přenosem zmaří cavazione, levou rukou na koš a páka	Vazba – Cavazione - Polokružný kryt s odsmykem, zásah	Vazba – Cavazione – Polokružný kryt Ricavazione – Odsmyk, zásah
licaentiatu minor	Provokace výzvou Při krokování provede výzvu, protivník zaútočí – secondflanconada – kryt povolem, protiútok bodem – levý výpad do strany a zásah v imbrocate	Provokace vazbou Při krokování terc vazba – cavazione – kryt prima, kvintsek – kryt sexta - cavazione	Provokace útokem Při krokování batuta – snaha o kontrakryt – cavazione in tempo se zásahem v nízké kvartě v inkvartátě	Provokace fintou Při krokování vazba – fintované cavazione s přísunem zadní nohy – contracavazione – mezzocavazione v levé giratě (bod imbrocata)	Při krokování batuta – kryt kvarta – naznačí cavazione – protivník kryje tercu – inkvartáta (Giganti)
Licaentiatu maior	Mezi třemi protivníky Batuta, bod – Inkvartáta Kvartvazba – Cavazione – Secondzáráz s interciatou Secondvazba – Mezzocavazione –	Mezi třemi protivníky Bod do tercy - kryt levou rukou, zásah bod do primy kryt levou rukou, zásah bod – protivník kryje levou rukou, bod kryt levou rukou a zásah	Mezi třemi protivníky Bod – Terca, přebrání na levou ruku, bod imbrocata Pomocník kryje - Páka na ruku Kvintsek – Kryt sexta, odhození levou rukou, rotační bod v interciatě		

	Levé passatto sotto	v cavazione	Bod do kvarty – Kryt kvarta, přebrání na levou ruku s kyvným bodem- Protivník kryje levou rukou – Vytržení
Licaentiatus maior	Mezi třemi protivníky batuta, bod – kryt kvarta - cavazione – contracavazione, secondflanconada kvartvazba – sek po noze – sek na ruku horní vbodnice – kvintbatuta, bod – mezzocercio – cavazione do nízké kvarty	Mezi třemi protivníky Vazba – Cavazione – Obrana polokružným přenosem – Kryt povolem – Úder hlavicí Secondflanconáda – kryt povolem – cavazione tercvazba – ricavazione – mezzocercioflanconada	Mezi třemi protivníky Kvartvazba - Cavazione – Secondflanconada – Kryt povolem se zásahem Batuta bod – Mezzocercioflanconáda – Kryt výtlakem a zásah Vmyk – Batutový kontrakryt, bod – Kryt - cavazione

Podmistr

- provádí akce bez přípravy
- má další činnost
- vítězství v turnajích
- asistence při výuce
- prezentace žáků
- písemná práce
- zajímavá choreografie
- aj.

Jak už bylo napsáno výše, aprobace v rekonstrukcích budou probíhat stejným způsobem jako u scény. Tj. aprobující předvádí vždy zvýrazněnou techniku (viz. tabulka) a to minimálně 3x, kroky a seký se provádějí v koloně na povel zkoušejícího nebo asistenta, a to minimálně 5x

Vyučující je oprávněn navrhnout aprobujícího na určitý stupeň. V takovém případě aprobující předvádí všechny aprobace, které ještě nemá splněny a zkoušející je oprávněn kdykoliv aprobaci zastavit.

Nepředvádí se ale souboj, namísto toho aprobanti mohou být náhodně dotázáni na teorii šermu, historii školy, jména mistrů, zbraně a bojové oděny atd.

Z tabulek je zřejmý náš cíl – aby aprobace v maximální možné míře kopírovali vývoj šermíře, ale zároveň aby se při každých aprobacích znovu vyzkoušely základní techniky tak, aby bylo vidět, zda dotyčný soustavně cvičí. Proto se při každé aprobaci budou předvádět kroky bez jakékoliv techniky. Aby se neukazovalo to stejné, ke každému stupni byly přiřazeny konkrétní kroky, i když je jasné, že už začátečníci by všechny kroky měli znát.

Rozdíly mezi scénickou a rekonstrukční podobou nejsou tak výrazné jako u německé školy. Při hodnocení scény ale bude velká pozornost věnována čistotě provedení, výrazu a eleganci pohybu, v rekonstrukci zejména účelnosti.

Poznámka na okraj.

Systém aprobací vůbec nezohledňuje systematiku fechtbů. Je ale třeba si uvědomit, že fechtbů neměli sloužit jako učebnice, nepopisují látku podle posloupnosti jejího zvládnutí a jsou zde velké výkyvy v náročnosti. Naším cílem ale nebylo kopírovat fechtbů, ale vytvořit systém hodnocení, který by odrážel vývoj šermíře.

I přes to ale mějte na paměti, že se jedná o techniky pro aprobace. Nikoliv o osnovy školy, kdy záleží pouze na rozhodnutí vyučujícího jakým způsobem a v jaké posloupnosti bude jednotlivé techniky učit a vysvětlovat. Proto určitě někomu bude některá technika chybět a naopak např. füllén se bude cvičit od počátku, ale v žákovských aprobacích se vůbec neobjeví a bude naopak akcentováno v tovaryšských stupních.

19. 8. 2013